

*Остаточна версія, в яку внесені правки Моргунюка та редактора
ДСТУ проект*

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

АВІАЦІЙНА МЕТЕОРОЛОГІЯ

Терміни та визначення основних понять

Видання офіційне

Київ
ДЕРЖСТАНДАРТ УКРАЇНИ
2002

ДСТУ

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО І ВНЕСЕНО Українським науково-дослідним гідрометеорологічним інститутом Мінекоресурсів України

2 ЗАТВЕРДЖЕНО І ВВЕДЕНО В ДІЮ Наказом Держстандарту України від 2002 р. , №

3 ВВЕДЕНО ВПЕРШЕ

4 РОЗРОБНИКИ: В.Максимов, д-р техн.наук (керівник розробки), Г.Дуденко, К.Сергієнко, Н.Нефед'єва

Держстандарт України 200 __ р

Цей стандарт не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований та розповсюджений як офіційне видання без дозволу Держстандарту України

II

ЗМІСТ

	С.
1 Сфера застосування.	1
2 Нормативні посилання	1
3 Основні положення.	2
4 Загальні поняття.	3
5 Метеорологічне забезпечування аеронавігації	7
6 Організації та служби метеозабезпечування аеронавігації	13
Абетковий покажчик українських термінів	16
Абетковий покажчик англійських термінів ..	18
Абетковий покажчик російських термінів.	19
Додаток А Терміни та визначення, необхідні для розуміння тексту стандарту	20
Додаток Б Короткі форми іншомовних термінів.	24

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

АВІАЦІЙНА МЕТЕОРОЛОГІЯ
Терміни та визначення основних понять

АВИАЦИОННАЯ МЕТЕОРОЛОГИЯ
Термины и определения основных понятий

AERONAUTICAL METEOROLOGY
Terms and definitions of fundamental conceptions

Чинний від _____

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей стандарт встановлює терміни та визначення основних понять в галузі авіаційної метеорології.

1.2 Терміни, регламентовані цим стандартом, обов'язкові для використання в усіх видах нормативної документації в галузі авіаційної метеорології, а також для робіт зі стандартизації. Для науково-технічної, довідкової, навчально-методичної та публіцистичної літератури ці терміни рекомендовані.

1.3 Вимоги стандарту чинні для використання в роботі підприємств, установ і організацій, що діють на території України, технічних комітетів зі стандартизації, науково-технічних та інженерних товариств, міністерств (відомств).

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті є посилання на такі нормативні документи:
ДСТУ 3513-97 Метеорологія. Терміни та визначення основних понять
ДСТУ 3590-97 Авіаційна техніка. Умови польотів літальних апаратів.
Терміни та визначення
ДСТУ 3228-95 Аеродроми цивільні. Терміни та визначення

ДСТУ

3 ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1 Для кожного поняття встановлено один стандартизований термін.

Позначку, що вказує на сферу застосування багатозначного терміна, подано в круглих дужках світлим шрифтом після терміна. Позначка не є частина терміна.

3.2 Наявність квадратних дужок у термінологічній статті означає, що в ній суміщено дві чи три терміностатті. В абетковому покажчику ці терміни подано окремо із зазначенням номера тієї самої статті.

3.3 Подані визначення можна в разі потреби змінювати, вводячи до них похідні ознаки, розкриваючи значення використовуваних термінів, зазначаючи об'єкти, що входять в обсяг виозначуваного поняття. Зміни не повинні порушувати обсяг і зміст понять, визначених у стандарті.

3.4 У стандарті, як довідкові, подано російські (ru), та англійські (en) відповідники стандартизованих термінів та їх визначення російською мовою, взяті з відповідних державних стандартів, нормативних документів з забезпечення цивільної авіації, наукової та довідкової літератури.

3.5 У стандарті наведено абетковий покажчик термінів українською мовою та абеткові покажчики їхніх англійськомовних та російськомовних відповідників.

3.6 У додатку А, як довідкові, подано терміни та визначення, необхідні для розуміння тексту стандарту, а в додатку Б наведено скорочені форми іншомовних термінів.

3.7 Застандартизовані терміни набрано напівгрубим шрифтом, їхні короткі форми, подані абрєвіатурою, - світлим, а синоніми - курсивом.

4 ЗАГАЛЬНІ ПОНЯТТЯ

4.1 авіаційна метеорологія	en	aeronautical meteorology
Прикладна метеорологічна дисципліна, що вивчає вплив метеорологічних умов і атмосферних явищ на авіаційну техніку та польоти, розробляє методики прогнозування погоди на трасах польотів та аеродромах	ru	авиационная метеорология
(ДСТУ 3513)		
4.2 метеорологічне обслуговування польотів	ru	метеорологическое обслуживание полетов
Сприяння безпеці, регулярності та ефективності польотів надаванням екіпажам повітряних суден (ПС), органам керування повітряним рухом (КПР) та іншим органам, що пов'язані з плануванням та забезпечуванням польотів, метеорологічної інформації, необхідної для виконання їхніх функцій		
4.3 розвідування погоди з літака	en	reconnaissance aircraft weather
Визначання умов погоди у спеціально виконуваному польоті ПС з метою оцінення можливості польотів за правилами візуальних польотів та/або для інших потреб	ru	самолетная разведка погоды
4.4 кулепілотні спостереження	ru	шаропилотные наблюдения
Визначення напряму та швидкості вітру на висотах за допомогою оптичного приладу, що простежує траєкторію вільного польоту кулі-пілота		
4.5 несприятливі для польотів метеорологічні умови	en	marginal weather conditions
Метеорологічні умови, що негативно впливають на регулярність та безпеку польотів	ru	неблагоприятные для полетов метеорологические условия
4.6 метеорологічна дальність видимості МДВ (авіація)	ru	метеорологическая дальность видимости МДВ
Найбільша відстань, на якій можна побачити і розпізнати абсолютно чорний об'єкт прийнятних розмірів, що є поблизу землі, якщо спостерігати цей об'єкт на світлому фоні, а в темну пору доби - побачити і розпізнати вогні електроламп помірної інтенсивності (~60 Вт)		

4.7 метеорологічна оптична дальність МОД (авіація)

Довжина шляху світлового потоку, вимірена інструментальним способом, на якій цей світовий потік слабшає до 5% від його початкового значення

en meteorological optical range

ru метеорологическая оптическая дальность МОД

4.8 дальність видимості на ЗПС

Відстань, у межах якої пілот ПС, яке перебуває на осьовій лінії злітно-посадкової смуги (ЗПС), може бачити маркувальні знаки на поверхні ЗПС чи вогні, що обмежують ЗПС або визначають її осьову лінію

en runway visual range RVR

ru дальность видимости на ВПП

4.9 похила дальність видимості на ЗПС

Відстань уздовж глісади або в напрямі, дуже близькому до кута нахилу глісади (близько 3 градусів), на якій пілот на етапі знижування під час посадки спостерігає початок ЗПС або вогні, що її позначають

ru наклонная дальность видимости на ВПП

4.10 тиск QFE

Атмосферний тиск на рівні порогу ЗПС

ru давление QFE

4.11 тиск QNH

Атмосферний тиск на рівні аеродрому, зведений до середнього рівня моря за стандартною атмосферою

ru давление QNH

Примітка. Середній рівень моря - рівень, на якому атмосферний тиск дорівнює 1013,0 гПа (760 мм рт.ст.)

4.12 тиск QFF

Атмосферний тиск, зведений до середнього рівня моря за фактичними даними атмосфери

ru давление QFF

4.13 мінімум погоди

Граничні погодні умови, за яких дозволено виконувати польоти

en minimum weather

ru минимум погоды

4.14 мінімум аеродрому

Мінімально допустимі значення дальності видимості на ЗПС (видимості) та висоти прийняття рішення (висоти нижньої межі хмар), за яких на даному аеродромі дозволено виконувати польоти

en airdrome minimum

ru минимум аэродрома

4.15 мінімум повітряного судна

Мінімально допустимі значення дальності видимості на ЗПС (видимості) та висоти прийняття рішення (висоти нижньої межі хмар) що дають змогу безпечно виконувати зліт та посадку ПС визначеного типу

en airplane minimum

ru минимум воздушного судна

4.16 мінімум командира ПС

Мінімально допустимі значення дальності видимості на ЗПС (видимості) та висоти прийняття рішення (висоти нижньої межі хмар), за яких командирів ПС дозволено виконувати зліт та посадку чи політ за правилами візуальних польотів на ПС визначеного типу

en pilot in command
minimum
ru минимум командира
ВС

4.17 авіаційні метеорологічні коди

Коди, які становлять систему умовного кодування авіаметеорологічної інформації з використанням загальноприйнятих у міжнародній практиці позначок з метою обміну між аеропортами та країнами каналами зв'язку

ru авиационные
метеорологические
коды

4.18 авіаційна прогностична карта

Графічне або поєднане з цифровим зображення на авіаційній карті прогнозу певної метеорологічної величини (величин) чи явищ погоди на зазначений момент чи проміжок часу для певної поверхні або частини повітряного простору

ru авиационная
прогностическая
карта

4.19 бовтанка

Самочинний рух літального апарата під впливом турбулентності атмосфери (ДСТУ 3590-97)

ru болтанка

4.20 [обледеніння] [обмерзання] літака

Відкладення льоду на обтічних частинах літака (силових пристроях та зовнішніх деталях спеціального обладнання) під час польоту у дощових і снігових хмарах та в тумані

ru обледенение
самолета

5 МЕТЕОРОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧУВАННЯ АЕРОНАВІГАЦІЇ

5.1 польотна метеорологічна документація

Документи, які передають екіпажеві ПС, зокрема прогностичні карти, бюлетені чи форми, що вміщують метеорологічну інформацію, необхідну для польоту

ru полетная
метеорологическая
документация

5.2 передпольотна підготовка

Готування екіпажу ПС перед польотом з урахуванням конкретних аеронавігаційних та метеорологічних обставин

ru предполетная
подготовка

5.4 авіаційний прогноз погоди

Опис метеорологічних умов, сподіваних у певний момент чи проміжок часу у визначеній зоні або частині повітряного простору

en weather forecast for
aviation
ru авиационный
прогноз погоды

5.5 **прогноз погоди по аеродрому**

Прогноз сподіваних метеорологічних умов на аеродромі у певний момент чи визначений проміжок часу, що його випускають як коротке повідомлення

en airdrome forecast
ru прогноз погоды по аэродрому

5.6 **прогноз погоди для посадки**

Прогноз сподіваних на аеродромі метеорологічних умов на найближчі дві години, призначений для екіпажів ПС, що перебувають у польоті

en forecast valid for arrival
ru прогноз погоды для посадки

5.7 **прогноз погоди за [маршрутами] [районами польотів]**

Опис метеорологічних умов, на які сподіваються у певний момент чи/або проміжок часу за визначеними [маршрутами] [районами польотів] ПС

en flight forecasts
ru прогноз погоды по [маршрутам] [районам полетов]

5.8 **зональний прогноз погоди GAMET**

Прогноз, що його складають відкритим текстом зі скороченнями, прийнятими ІКАО, для польотів на низьких висотах у районі польотної інформації, або його секторі (субрайоні)

ru зональный прогноз погоды GAMET

5.9 **орієнтовний авіаційний прогноз погоди по аеродрому**

Прогноз погоди, складений за відсутності даних про фактичну погоду на аеродромі прибуття або запасному аеродромі

en weather advisory forecast
ru ориентировочный авиационный прогноз погоды по аэродрому

5.10 **попередження по аеродрому**

Коротка інформація про метеорологічні умови, які можуть несприятливо вплинути на аеродромне обладнання, технічні засоби забезпечення польотів та ПС, що перебувають на аеродромі

en airdrome warning
ru предупреждение по аэродрому

5.11 **попередження за [маршрутами], [районами польотів], [районами аеродромів]**

Коротке повідомлення про спстережувані явища та/або сподівані умови погоди, які можуть вплинути на безпеку польотів ПС [на маршрутах] [у районах польотів], [у районах аеродромів]

en flight warning
ru предупреждение по [маршрутам], [районам полетов], [районам аэродромов]

5.12 попередження про зсув вітру

Коротка інформація про спостережуваний або сподіваний у межах від рівня ЗПС до висоти 500 м зсув вітру, який може несприятливо вплинути на ПС на етапах заходження на посадку, зльоту, під час післяпосадкового пробігу або розбігу під час зльоту

en windshear warning
ru предупреждение о сдвиге ветра

5.13 авіаметеорологічна інформація

Прогнози, зводи, аналізи чи будь-які повідомлення про фактичні або сподівані метеорологічні умови, що їх надають авіаційним користувачам

ru авиаметеорологическая информация

5.14 інформація SIGMET

Повідомлення про фактичне та/або сподіване виникнення певних явищ чи умов погоди за маршрутом польоту, їхні зміни у часі та просторі, що можуть вплинути на безпеку польоту ПС

ru информация SIGMET

5.15 інформація AIRMET

Повідомлення про фактичне та/або сподіване виникнення певних явищ чи умов погоди за маршрутом польоту, їхні зміни у часі та просторі, що можуть вплинути на безпеку польотів ПС на низьких висотах і які не увійшли до прогнозу GAMET

ru информация AIRMET

5.16 радіомовна передача для ПС

Метеорологічна інформація, яку регулярно передають по радіо для ПС, що перебувають у польоті

ru радиовещательная передача для ВС

5.17 радіомовна передача VOLMET

Передача, що надає цілодобово або у визначений час доби поточні зводи про погоду, прогнози по аеродрому, та повідомлення SIGMET для екіпажів ПС, які перебувають у польоті

ru радиовещательная передача VOLMET

5.18 метеорологічний звіт, метеозвіт (авіація)

Повідомлення про результати спостерегань за метеорологічними умовами, по трасі польоту стосовно певного часу і місця

ru метеорологическая сводка

5.19 метеозведення METAR

Регулярне закодоване повідомлення про результати метеорологічних спостерегань на аеродромі у визначені зафіксовані терміни, яке розповсюджують здебільшого за межами аеродрому

ru метеосводка METAR

5.20 метеозвід SPECI

Спеціальне закодоване повідомлення про зміну погоди за умови виходу метеорологічних величин за їхні граничні значення, а також про виникнення (припинення) небезпечних для авіації явищ погоди, яке поширюють між термінами випуску метеозводів METAR, як правило, за межі аеродрому

ru метеосводка SPECI

5.21 метеозвід MET REPORT

Повідомлення про результати регулярних метеорологічних спостерегань на аеродромі, складане англійською мовою, зі скороченнями, передбаченими міжнародними правилами, яке розповсюджують відкритим текстом по аеродрому у зазначені строки

ru метеосводка MET REPORT

5.22 метеозвід SPECIAL

Повідомлення про результати спеціальних метеорологічних спостерегань на аеродромі, складане англійською мовою зі скороченнями, передбаченими міжнародними правилами, яке містить відомості про зміни погоди за умови виходу метеорологічних величин за їхні граничні значення.

ru метеосводка SPECIAL

Примітка. Це повідомлення розповсюджують по аеродрому відкритим текстом між метеозводами METAR

5.23 аеродромний кліматологічний звіт

Стислий виклад результатів спостерегань за визначеними метеорологічними величинами на аеродромі, що ґрунтується на статистичних даних

ru аэродромная климатологическая сводка

24 аеродромна кліматологічна таблиця

Таблиця, що містить статистичні дані про результати спостерегання за однією чи кількома метеорологічними величинами на аеродромі

ru аэродромная климатологическая таблица

5.25 авіаційний кліматологічний опис

Виклад основних кліматичних умов у районі аеродрому або на маршруті, які мають значення для авіації

ru авиационное климатологическое описание

6 ОРГАНІЗАЦІЯ ТА СЛУЖБИ МЕТЕОРОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧУВАННЯ АЕРОНАВІГАЦІЇ

6.1 Всесвітня система зональних прогнозів ВСЗП Всесвітня система, що забезпечує подавання Всесвітнім центрам зональних прогнозів та Регіональним центрам зональних прогнозів авіаційних метеорологічних прогнозів за маршрутами польотів у єдиній застандартизованій формі	ru	Всемирная система зональных прогнозов ВСЗП
6.2 Всесвітній центр зональних прогнозів ВЦЗП Метеорологічний орган, призначений складати у цифровій формі авіаційні прогнози для різних висот (у світовому масштабі) та забезпечувати ними РЦЗП та метеорологічні центри, які обслуговують міжнародну аеронавігацію	ru	Всемирный центр зональных прогнозов ВЦЗП
6.3 Регіональний центр зональних прогнозів -РЦЗП Метеорологічний орган, призначений складати та розповсюджувати зональні прогнози, необхідні для польотів, що починаються на аеродромах у районі їхнього обслуговування, а також повідомляти у цифровій формі про дані у вузлах регулярної сітки	ru	Реиональный центр зональных прогнозов РЦЗП
6.4 метеорологічний повноважний орган Метеорологічний орган, який від імені держави - члена ІСАО здійснює та/або організовує метеорологічне забезпечення міжнародних польотів	ru	метеорологический полномочный орган
6.5 авіаційний метеорологічний центр АМЦ Метеорологічний орган, призначений для метеорологічного обслуговування польотів цивільної авіації та надання методичної допомоги авіаметеорологічним станціям	ru	авиационный метеорологический центр АМЦ

6.6 авіаційна метеорологічна станція (цивільна) АМСЦ	ru	авиационная метеорологическая станция (гражданская) АМСГ
Метеорологічний орган призначений для здійснення спостережень та скла-дання метеорологічних зведень, які використовуються для метеозабезпечення польотів цивільної авіації		
6.7 орган метеорологічного стеження ОМС	ru	орган метеорологического слежения ОМС
Метеорологічний орган, призначений для забезпечення районного диспетчерського центру керування повітряним рухом авіаметеорологічною інформацією, необхідною йому для обслуговування польотів у зоні відповідальності		
Примітка. Функції ОМС, як правило, виконують АМСЦ (АМСЦ), розташовані на території аеропортів, де є районні центри КПП		
6.8 аеродромний метеорологічний орган	ru	аэродромный метеорологический орган
Метеорологічний орган, розташований на аеродромі, призначений для метеорологічного забезпечення аеронавігації		
6.9 мережа оперативного метеорологічного зв'язку MOTNE	ru	сеть оперативной метеорологической связи MOTNE
Європейська мережа обміну авіаційною метеорологічною інформацією між фіксованими центрами зв'язку та станціями, яка є складовою частиною AFS		
6.10 служба автоматичного передавання інформації в районі аеродрому	en ru	ATIS служба автоматической передачи информации в районе аэродрома
Служба, яка цілодобово або у певний час доби надає поточну метеорологічну та навігаційну інформацію згідно з установленим переліком як безперервно повторювані радіопередачі для екіпажів ПС, що прилітають та/або відлітають		

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК УКРАЇНСЬКИХ ТЕРМІНІВ

АМСЦ	6.6
АМЦ	6.5
бовтанка	4.19
ВСЗП	6.1
ВЦЗП	6.2
дальність видимості на ЗПС	4.8
дальність видимості на ЗПС похила	4.9
дальність видимості метеорологічна	4.6
дальність оптична метеорологічна	4.7
документація польотна метеорологічна	5.1
елетризування літака	4.21
звід аеродромний кліматологічний	5.23
звід метеорологічний	5.18
інформація авіаметеорологічна	5.13
інформація AIRMET	5.15
інформація SIGMET	5.14
карта прогностична авіаційна	4.18
коди авіаційні метеорологічні	4.17
консультація метеорологічна	5.3
МДВ	4.6
мережа оперативного метеорологічного зв'язку	6.9
метеозвід	5.18
метеозвід MET REPORT	5.21
метеозвід METAR	5.19
метеозвід SPECI	5.20
метеозвід SPECIAL	5.22
метеорологія авіаційна	4.1
мінімум аеродрому	4.14
мінімум командира ПС	4.16
мінімум повітряного судна	4.15
мінімум погоди	4.13
МОД	4.7
обледеніння літака	4.20
обмерзання літака	4.20
обслуговування польотів метеорологічне	4.2
опис авіаційний кліматологічний	5.25

ОМС	6.7
орган метеорологічний аеродромний	6.8
орган метеорологічний повноважний	6.4
орган метеорологічного стеження	6.7
передача радіомовна для ПС	5.16
передача радіомовна VOLMET	5.17
підготовка передпольотна	5.2
попередження за маршрутами	5.11
попередження за районами аеродромів	5.11
попередження за районами польотів	5.11
попередження по аеродрому	5.10
попередження про зсув вітру	5.12
прогноз погоди авіаційний	5.4
прогноз погоди авіаційний орієнтовний по аеродрому	5.9
прогноз погоди для посадки	5.6
прогноз погоди за маршрутами	5.7
прогноз погоди за районами польотів	5.7
прогноз погоди зональний GAMET	5.8
прогноз погоди по аеродрому	5.5
розвідування погоди з літака	4.3
РЦЗП	6.3
система зональних прогнозів Всесвітня	6.1
служба автоматичаного передавання інформації в районі аеродрому	6.10
спостерігання кулепілотні	4.4
станція метеорологічна авіаційна (цивільна)	6.6
таблиця кліматологічна аеродромна	5.24
тиск QFE	4.10
тиск QFF	4.12
тиск QNH	4.11
умови метеорологічні несприятливі для польотів	4.5
центр метеорологічний авіаційний	6.5
центр зональних прогнозів Всесвітній	6.2
центр зональних прогнозів Регіональний	6.3

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК АНГЛІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ

aeronautical meteorology	4.1
airdrome forecast	5.5
airdrome warning	5.10
ATIS	6.10

flight forecasts	5.7
flight warning	5.11
forecact valid for arrival	5.6
marginal weather conditions	4.5
meteorological optical range	4.7
minimum aerodrome	4.4
minimum airplane	4.15
minimum weather	4.13
MOTNE	6.9
pilot in command minimum	4.16
reconnaissance aircraft weather	4.3
runway visual range	4.8
RVR	4.8
weather advisory forecast	5.9
weather forecast for aviation	5.4
windshear warning	5.12

АБЕТКОВИЙ ПОКАЖЧИК РОСІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ

АМСГ	6.6
АМЦ	6.5
болтанка	4.19
ВСЗП	6.1
ВЦЗП	6.2
давление QFE	4.10
давление QFF	4.12
давление QNH	4.11
дальность видимости метеорологическая	4.6
дальность видимости на ВПП	4.8
дальность видимости на ВПП наклонная	4.9
дальность оптическая метеорологическая	4.7
документация полетная метеорологическая	5.1
информация авиаметеорологическая	5.13
информация AIRMET	5.15
информация SIGMET	5.14
карта прогностическая авиационная	4.18
коды авиационные метеорологические	4.17
консультация метеорологическая	5.3
МДВ	4.6
метеорология авиационная	4.1
метеосводка	5.18
метеосводка METAR	5.19

метеосводка MET REPORT	5.21
метеосводка SPECI	5.20
метеосводка SPECIAL	5.22
минимум аэродрома	4.14
минимум воздушного судна	4.15
минимум командира ВС	4.16
минимум погоды	4.13
МОД	4.7
наблюдения шаропилотные	4.4
обледенение самолета	4.20
обслуживание полетов метеорологическое	4.2
ОМС	6.7
описание климатологическое авиационное	5.25
орган метеорологический аэродромный	6.8
орган метеорологический полномочный	6.4
орган метеорологического слежения	6.7
передача радиовещательная для ВС	5.16
передача радиовещательная VOLMET	5.17
подготовка предполетная	5.2
предупреждение о сдвиге ветра	5.12
предупреждение по аэродрому	5.10
предупреждение по маршрутам	5.11
предупреждение по районам аэродромов	5.11
предупреждение по районам полетов	5.11
прогноз погоды авиационный	5.4
прогноз погоды авиационный ориентировочный по аэродрому	5.9
прогноз погоды для посадки	5.6
прогноз погоды зональный GAMET	5.8
прогноз погоды по аэродрому	5.5
прогноз погоды по маршрутам	5.7
прогноз погоды по районам полетов	5.7
разведка погоды самолетная	4.3
РЦЗП	6.3
сводка аэродромная климатологическая	5.23
сводка метеорологическая	5.18
сеть оперативной метеорологической связи	6.9
система зональных прогнозов всемирная	6.1
служба автоматической передачи информации в районе аэродрома	6.10
станция метеорологическая авиационная (гражданская)	6.6
таблица климатологическая аэродромная	5.24
условия метеорологические неблагоприятные для	4.5

полетов	
центр зональных прогнозов Всемирный	6.2
центр зональных прогнозов Региональный	6.3
центр метеорологический авиационный	6.5
электризация самолета	4.21

Додаток А
(довідковий)

Терміни та визначення, необхідні для розуміння тексту стандарту

A.1 аеродром-цивільний аеродром	en airdrome
Земельна ділянка, спеціально обладнана для зльоту, посадки, руління, та стояння літаків, що включає летовище і регламентовані зони радіосвітлотехнічних засобів, розташованих у межах основного землевідводу і використовується для господарських потреб(ДСТУ 3228)	ru аэродром
A.2 район [аеродрому] [вертодрому]	ru район аэродрома
Повітряний простір над [аеродромом] [вертодромом] та прилеглою до нього місцевістю з установленими розмірами у плані та по висоті, в якому відбувається маневрування повітряних кораблів (ДСТУ 3228)	
A.3 злітно-посадкова смуга-ЗПС	en runway (RNWY)
Ділянка літної смуги спеціально підготовлена для зльоту та посадки повітряних кораблів (ДСТУ 3228)	ru взлетно-посадочная полоса ВПП
A.4 поріг злітно-посадкової смуги -поріг ЗПС	ru порог ВПП
Аеродромний маркувальний знак, який показує початок зони приземлення і збігається з початком злітно-посадкової смуги (ДСТУ 3228)	
A.5 висота відносна	ru высота
Відстань по вертикалі від зазначеного вихідного рівня до рівня, точки чи об'єкта, прийнятого за точку	относительная
A.6 висота нижньої межі хмари	ru высота нижней
Рівень основи хмари, відрахований від земної поверхні(ДСТУ 3513)	границы облака

A.7 зсув вітру

Просторова характеристика мінливості вітру, що визначається різницею векторів вітру у двох точках простору, віднесеною до відстані між ними

en windshear
ru сдвиг ветра

A.8 повітряний простір

Шар атмосфери, в якому густина повітря достатня для створення аеродинамічної сили, що забезпечує політ літальних апаратів

en airspace
ru воздушное пространство

A.9 повітряне судно -ПС

Будь-який апарат, важчий за повітря, який підтримується в атмосфері за рахунок взаємодії з повітрям, виключаючи взаємодію з повітрям, відбитим від земної поверхні

en aircraft
ru воздушное судно
ВС

A.10 повітряна траса

Коридор у повітряному просторі, обмежений за висотою та шириною, призначений для безпечного виконання польотів ПС і забезпечений аеродромами, засобами навігації, контролю та керування повітряним рухом

en airway
ru воздушная трасса

A.11 безпека польоту- БП

Здатність авіаційної транспортної системи здійснювати повітряні перевезення без загрози життю та здоров'ю людей

ru безопасность полета БП

A.12 стандартна атмосфера

Умовна атмосфера, фізичні характеристики якої приймаються сталими (ДСТУ 3513)

ru стандартная атмосфера

A.13 турбулентність атмосфери

Нерегулярні, випадкові флуктуації окремих об'ємів повітря, породжені термогідродинамічною нестійкістю атмосферних течій

ru турбулентность атмосферы

A.14 висота прийняття рішення - ВПР

Визначена висота, відрахована від порогу ЗПС, на якій повинен починатись маневр виходу ПС на друге коло у випадках, коли до досягнення цієї висоти командиром ПС не був встановлений необхідний візуальний контакт з орієнтирами для продовження посадки, або положення ПС у просторі чи параметри його руху не забезпечують безпеку посадки ПС

ru высота принятия решения ВПР

A.15 політ за правилами візуального пілотування - політ за ПВП

Політ, який виконується в умовах, коли просторові положення ПС та його місце перебування визначається екіпажем візуально за природним горизонтом та земними орієнтирами

ru полет по
правилам
візуального
пілотирования
полет по ПВП

A.16 політ за правилами пілотування по приладах політ за ППП

Політ, який виконується в умовах, коли просторове положення ПС та місце його перебування визначаються екіпажем повністю або частково за пілотажними та навігаційними приладами

ru полет по
правилам
приборного
пілотирования
полет по ППП

A.17 керування повітряним рухом - КІР

Планування, координація використання повітряного простору, безпосереднє управління польотами, контроль за дотриманням порядку використання повітряного простору та режиму польотів у встановлених зонах та районах

ru управление
воздушным
движением УВД

A.18 авіаційна фіксована служба- AFS

Служба електров'язку між певними зафіксованими пунктами, призначена головним чином для забезпечення безпеки аеронавігації, а також регулярності, ефективності та економічності повітряних сполучень

en AFS
ru авиационная
фиксированная
служба

A.19 мережа авіаційного зафіксованого електров'язку AFTN

Всесвітня система авіаційних зафіксованих ланцюгів, що є частиною авіаційної служби, яка передбачає обмін повідомленнями та/або цифровими даними між авіаційними зафіксованими станціями

ru сеть авиационной
фиксированной
электросвязи
AFTN

Додаток Б
(довідковий)

Скорочені форми термінів

Скорочена форма терміна		Термін
	1	2
1	АМСЦ	авіаційна метеорологічна станція (цивільна)
2	АМЦ	авіаційний метеорологічний центр
3	БП	безпека польотів

4	ВПР	висота прийняття рішення
5	ВСЗП	Всесвітня система зональних прогнозів
6	ВЦЗП	Всесвітній центр зональних прогнозів
7	ЗПС	злітно-посадочна смуга
8	КПР	керування повітряним рухом
9	МДВ	метеорологічна дальність видимості
10	МОД	метеорологічна оптична дальність
11	РЛ	метеорологічний радіолокатор
12	ОМС	орган метеорологічного слідкування
13	ПВП	політ за правилами візуального пілотування
14	ППП	політ за правилами пілотування по приладах
15	ПС	повітряне судно
16	РЦЗП	Регіональний центр зональних прогнозів
17	ТЯН	турбулентність у ясному небі
18	AIRMET	Air Report Meteorological Information
19	AFS	Aeronautical Fixed Service
20	AFTN	Aeronautical Fixed Telecommunication
21	ATIS	Automatic Terminal Information Service
22	GAMET	General Aviation Meteorological Forecast
23	ICAO	International Civil Airports Association
24	METAR	Meteorological Air Report
25	MET REPORT	Meteorological Report
26	MOTNE	Meteorological Operational Telecommunication Network Europe
27	SIGMET	Sigmat Information
28	SPECI	Selected Special Weather Report
29	SPECIAL	Special Meteorological Report
30	VOLMET	Voluble Meteorological Information for Aircraft in Flight

УДК 551.5:629.13 (083.74)

07.060
(Т 02)

Ключові слова: авіаційна метеорологія, метеорологічне обслуговування, метеорологічна дальність видимості, мінливість погоди, авіаційні метеорологічні коди, авіаційний прогноз погоди, авіаметеорологічна інформація, метеорологічний звіт, авіаційний метеорологічний центр, авіаційна метеорологічна станція, аеродромний метеорологічний орган